

90 procent pracodawców uważa braki kadrowe na polskim rynku pracy za istotny problem, wpływający na decyzję o zatrudnieniu pracowników z zagranicy. W raporcie agencji EastWestLink „Rynek pracy cudzoziemców 2011” przedstawione zostały wyniki badania rynku pracy, przeprowadzonego przez analityków EWL na grupie polskich pracodawców zatrudniających obcokrajowców, jak i na zatrudnionych w Polsce cudzoziemcach.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat zaobserwować można prawie dwukrotny wzrost liczby cudzoziemców zatrudnianych na terytorium RP. Badania przeprowadzone przez EastWestLink przygotowane zostały z myślą o miarodajnym odzwierciedleniu sytuacji na rynku pracy obcokrajowców w odniesieniu do głównych czynników świadczących o rosnącym zapotrzebowaniu na pracę. W oparciu o wyniki badań przedstawiono rozwiązania dla najważniejszych zagadnień, dotyczących relacji między polskimi pracodawcami, a zatrudnianymi przez nich cudzoziemcami. Bazując na wynikach badań, do kluczowych problemów, na które zwracają uwagę pracodawcy należą braki kadrowe na rynku pracy, a także niedostateczne kwalifikacje rekrutowanych pracowników.

W roku 2011 pogłębieniu uległ deficyt kadrowy, wynikający z lepszej niż to miało miejsce w latach 2009/2010 koniunktury gospodarczej, jak również z otwarcia nowego, chłonnego rynku pracy w Niemczech. Brak satysfakcjonujących ofert dla pracowników nie wpłynął pozytywnie na zainteresowanie ze strony polskich kandydatów, niechętnie podejmujących gorzej płatne i mniej atrakcyjne posady. Pracownicy z zagranicy, zwłaszcza z krajów Europy Wschodniej, stali się alternatywą, z której korzystać zaczyna coraz więcej pracodawców. Łatwiejsza procedura zatrudnienia, oparta o wnioski o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, umożliwia dużo szybszą legalizację pracy, niż w przypadku tradycyjnych zezwoleń. W branżach charakteryzujących się wysoką sezonowością, takich jak rolnictwo i budownictwo, pozwala to pracodawcom na łatwiejsze dostosowanie się do koniunktury, bez obawy o braki kadrowe na lokalnych rynkach pracy. Biorąc pod uwagę dane prezentowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, w roku bieżącym liczba cudzoziemców zatrudnionych na terytorium RP może wzrosnąć o nawet 50% w stosunku do liczby z roku 2010. W pierwszej połowie 2011 Powiatowe Urzędy Pracy zarejestrowały 163 984 wnioski o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca – w porównaniu do 119 tysięcy wniosków zarejestrowanych w pierwszej połowie 2010 roku to wzrost o około 40%. Zmiany w polskim prawie, wymuszone wprowadzeniem założeń dyrektywy sankcyjnej Unii Europejskiej, kładą z kolei większy nacisk na legalne zatrudnienie cudzoziemców w polskich firmach i powinny przyczynić się do zwiększonej liczby wniosków w ostatnich miesiącach roku.

W przeprowadzonych badaniach, na pytanie „Co było głównym powodem zatrudnienia cudzoziemca?” aż 90% pracodawców uznało braki kadrowe na rynku pracy za istotne, lub bardzo istotne. Ponad połowa (57%) uznała również oszczędności związane z zatrudnieniem obcokrajowców za czynnik istotny. Dużo mniejszą rolę w kształtowaniu popytu na pracę kadr z zagranicy mają, według pracodawców takie czynniki jak łatwiejsza procedura zatrudnienia, czy wysokie kwalifikacje pracownika. Pracodawcy zapytani o argumenty przemawiające za zatrudnianiem cudzoziemców zwracali przede wszystkim uwagę na niższy koszt pracy (aż 81% ankietowanych), a także na wysoką motywację pracowników (45%).

Pracodawcy zostali również poproszeni o podanie głównych, ich zdaniem, przeszkód występujących w procesie zatrudniania cudzoziemców. Zdecydowana większość wymieniła jako główny powód utrudnień problemy w komunikacji z nowymi pracownikami, wynikające z istniejącej bariery językowej (77% badanych). Ponadto, aż połowa badanych wymieniła brak kwalifikacji u nowych pracobiorców jako czynnik problematyczny.

Pomimo pewnego niezadowolenia pracodawców z wymiaru komplikacji prawnych i licznych formalności związanych z zatrudnieniem obcokrajowców (36% respondentów), Polska jest jednym z najbardziej liberalnych państw Unii Europejskich w kwestii polityki migracyjnej – kierunek jaki polskie państwo obiera (prezentowany w takich dokumentach, jak opublikowany w tym roku raport MSWiA „Polityka migracyjna Polski”), zakłada dalsze otwieranie się Polski na środowiska cudzoziemców, przy jednoczesnym dążeniu do ograniczenia zjawiska szarej strefy. Kluczowe dla powodzenia tych działań jest dalsze doprecyzowanie poszczególnych aspektów migracji, w szczególności kwestii legalizacji pracy i priorytetów w stosunku do branż, w których występuje największe zapotrzebowanie na pracę. Pewne

aspekty polityki wizowej, zwłaszcza w przypadku wydawania wiz dla pracowników z krajów azjatyckich, również wymagają dopracowania.

Dla pracowników najistotniejszym powodem podjęcia pracy na terytorium RP są czynniki zarobkowe - aż 66% pracowników wymieniło je w kwestionariuszach. Kolejnym istotnym powodem wymienianym przez nich są sprawy prywatne, lub rodzinne, podobnie jak brak perspektyw w miejscu zamieszkania i idące za tym problemy ze znalezieniem pracy. Na Ukrainie stopa bezrobocia wynosi wg danych MOP (Międzynarodowej Organizacji Pracy) wynosi około 9%, jej faktyczny poziom jest prawdopodobnie jeszcze wyższy, wpływając tym samym na nastroje obywateli Ukrainy.

Wyniki badań wskazują na poprawę wizerunku imigrantów ze Wschodu pracujących w Polsce, którzy coraz rzadziej są postrzegani jako niebezpieczna konkurencja dla polskich pracowników. Znacznie więcej pojawia się opinii o cudzoziemcach, jako o alternatywie stanowiącej uzupełnienie braków kadrowych na polskim rynku pracy. Pracodawcy oceniają również wykonywaną przez obcokrajowców pracę na równi z wykonywaną przez polskich pracowników.

- „To bardzo pozytywny zwrot w ocenie cudzoziemców ze strony polskich pracodawców i jednocześnie znak, że polski rynek pracy dla pracowników z zagranicy nie osiągnął jeszcze nasycenia.” – mówi Andrzej Korkus, prezes EastWestLink. – „Z drugiej strony, nadal bardzo wiele zależy od polityki migracyjnej polskiego rządu, a także od ogólnej koniunktury gospodarczej. W zależności od tego, jak wiele z planowanych działań mających na celu ocieplenie klimatu dla polityki migracyjnej przyniesie skutek, możemy spodziewać się dalszego wzrostu napływu pracowników do Polski.”

Źródło: MPiPS, East West Link

Pełny raport można przeczytać na stronie ewl.com.pl

(<http://www.ewl.com.pl/pl/o-firmie/raporty/233-rynek-pracy-cudzoziemcow-2011-raport-ewl.html>)

Agencja East West Link